

ACC. N:R M. 15256: 1-9.

Landskap: *Skåne* Upptecknare: *Ingemar Svensson, Lund*
Härad: *Ingelstad* ^(avsnitt) Berättare: *Bengt Montan, Tomelilla*
Socken: *Berestad* ^{i Färs hfd.)} Berättarens yrke: *f.d. smedmästare*
Uppteckningsår: *1960* Född år *1881* i *Stiby*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Smeden. s. 1-9.

LUF 111

Min far var varit grov-
arbetare i Phiby. Jag hade en bror som var
med och detta var nog orsaken till att
jag blev med. Men ville gärna att jag
skulle bli skreddare, det var ett löp-
huggt arbete. Men nu blev jag med
i stället och hjälpte min bror så gott
jag kunde. Jag började sedan gå allvar
hos en smed på Sjöbjörns gods, där
jag gick som lärling i 2 år. För denna
tid skulle jag ha en lön av 90 kr.
plus mat och logi. Vi var 5 man
anställda i smedjan och vi bodde alla
i en gemensam man. Där fanns en
kattstuga men vi fick själva hämta
bränsle i skogen. Vi låg två och två i
"hindaängar".

Mårten arbetade inb. själv

utan bo, bara enst. betällningar och
han menade oss. Om man gjorde en
sak dåligt fick man en arfil.

Vi började redan
båda sex på morgonen. Yngre lärjungor
skulle vara först i svedjan och blåsa
upp fyren. Arbetet slutade vid alla på
kvällen. På söndagsmorgnarna skulle
lärjungarna gå i ordning i svedjan

Det var svårt att få
något gjort på den tiden. Det hände
ju härda att man fick till för att
gå på marknad.

Märk var gårdsmästare
men fick även utföra arbetet åt
bönderna i hälsan.

Vi tillverkade blötar
havar och plogar och så utförde vi

reparati oner av jårdbrukets redskap. Vi be-
 även vapnar. Tråvirket till vapnarna
 bestådde bestående hos någon vapn-
 makare. Om hvar, 200 hästar hade vi
 dessutom ett sto! Vi smidda både skor
 och broddar.

Når de två tårning åren var
 till ånda slutade jag i Snogeholmen och
 flyttade till Lundsbygd. Där stannade
 jag underlid bara 14 dagar. Märkte
 hade sådana fordringar, att de inte
 kunde uppfyllas.

Jag tog därför arbete hos
 en smed på Svåderbergs gods. Han var
 gårds smed men gjorde arbeten även åt
 andra. Han arbetade smedjan av
 godnet för ett lågt arvode. Vackligt fick
 han hälla sjått. Under godnet lydde

I större gårdar så vi hade ingen brist
på arbete. Bl. a. var det många herrar
att ha det förhållande aldrig att vi
behövde hjälpa till på godset. När jag
varit där i 3 år var det dags för
mig att göra värnplikten som
huskälleri i Karlskrona.

Ihr värnplikten kom
jag hit till Hörsbads och arbetade
fortfarande som grädd. Jag höjde sedan
medlön för 3000 kronor. Det var
att stå och arbeta för att få se
så mycket pengar "Nu sätter man
njäl i de munderna. För namn
vatten mer i loffarna." Jag hade 10
barn att försörja.

Hörsbads och Örnys
gods hade egna munder, så jag arbetade

i huvudsak åt bänderna här omkring.
De fick 20 ären var
det gott om arbete så jag hade 3
anskallda, 1 piatt och 2 tärningar.
Lärsägarna fick dra bälgen, bennarkin
svare och dess utom hjälpe till vid
stället.

1922 fick jag kraft och
hän i medjan. Då säll jag in en
fläkt, en svarv och en smältpelshiva.
Dessa innebär en deltid ink till
anskallda minskade.

Vi hade mycket reparat-
tionen av jordbruks redskap och vidare
mycket verksamhet av hvarvar och hvarvar.
Plojar gjorde vi ink. Bänderna hade
börjat köpa ink. Oliver plojar som
kom från Ameriska. Vagn- och hvar-

bestyrning utförde vi och i.

I slutet av 1900-talet
begynde bönderna köpa avläggare och
slåttmaskiner. Blandarna kom först
omkring 1900. De två järdarna
skaffade den först. Det blev en hel
del reparationer av dessa maskiner.
Man fick springa med ut på fälten
och se hur de fungerade. Man lärde
sig ju "om man inte var för dum".
På dagparterna härplade ofta. Traktorn
har jag aldrig reparerat.
Här har jag aldrig
gjut någonting. Det var värt. Jöringarna
var specialitet på här. De kom
mer här och sålde bl. a. här på
maskinerna.

Järn, stål och kol

hörde jag från dig mitt i Uplad. Jag
hade ju mig en hand, så nära borden
hörde du mig, och för det skulle de
bjudas på ett rikligt gilla. De skulle
få så mycket mat och brännvin
de ville. Därmed vinet hörs man
i 10 - literkajjan från Teruelilla.

Borden hade ärskidit
och när räkningarna skulle betalas
skulle vinden gå bjuda på göh
Ibland fick jag fara om hui, till
borden och ha betalt. och de blev
jag bjuden på haffjöh. "Det var all
ha en hund räkningar i kornman
och ge sig ut."

Det var red all när
en hund blev till sundjan
skulle han ha en haffjöh. Det fick

at mycket brännvin

Punder ärbar för eringen
här i bakken bildades 1976. Vi vill
få fram att under denna skulle hålla
samma priser. Punderna var stora
konkurrens och bänderna och ofast
bitra funder. "De gick på vägen
sida av vägen när de möttes".

Den denna äkte om här, till underne
och guldade och ljög ofta. Det gick ju
inte i längden. "Det skulle ju kunna
stå med någon under armen för
en barnarbit." Till slut blev det
bättre när man hade pris lister
att följa.

Ja, höll på som med
helt 1957 då en av mine söner
avtog medjan.

Var de andra berättelserna här
där ofta fanns i hiden. De gick och bjöds
Någon gång kunde de slamma ett
par dagar och arbeta. Så fort de fick
lite pengar så köpte de upp dem.
Där fanns nog en del dubbtiga områden
bland dessa berättelser. Jag har aldrig haft
någon ansett under slottet 1909
huru det varit många, men sedan
har jag inte sett av några.